

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm XVII. Olim.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

specie extat, Domino reddendam, hæc enim sine morâ restitui debet, exceptâ necessitate seu periculo grauioris mali, quod restituendo incurreret debitor, v.g. si equo alio modo indigeat ad vitam saluandam, aut aliud graue damnum declinandum, ita ut Dominus rationabiliter contentus esse debeat, restitutionem saltem hoc tempore non fieri, quare nec in hoc capitulo Ovetensi Episcopo permittitur, ut partis diœcesis restitutionem differat, sed solum perceptorum fructuum.

3 Nota II. Si Prælatus debita contrahat, quæ in Ecclesiæ suæ utilitatem cesserunt, ipsa Ecclesia obligatur ad restitutionem. c. 1. *De solutionibus*. Et sumitur ex hoc Cap. Cùm enim Episcopus Ovetensis ex Episcopatus sui redditibus ali debuisse, idè si aliunde sustentationem accepit, videlicet ex redditibus Episcopi Zamoriensis, episcopatus eo nomine obligatus manet. Ceterùm si vel delinquendo vel inutiliter absumendo debita contrahat Prælatus, obligari non debet Prælatura, v.g. Episcopatus, ita ut successor solvere teneatur, quia delictum personæ non debet in damnum Ecclesiæ redundare. *Reg. 76. in 6.* nisi Capitulum seu conventus consensus dedisset, ut ibi limitat *Dynus n. 4.* Id verò consuetum est; si Prælatus aliisve beneficiarius talia Ecclesiæ aut beneficio non utilia debita contraxerit, & ex Patrimonialibus soluere non possit, ut fructus seu redditus Ecclesiastici ex mensa eius adimantur, & creditoribus addicantur, donec debita soluta sint, quæ de re *Panorm. in c. 2. n. 11. de fideiussoribus.*

CAPITVLVM XVII.

Olim.

PARAPHRASIS.

Inter Episcopum Parisiensem & quendam Abbatem controversia erat super iurisdictione in parochiam, cuius possessione Episcopus dicebat se spoliatum ab Abbate, & cùm probare deberet, id solum allegauit & ostendit, quòd sententiam interdicti in eam Ecclesiam tulisset & po-

pulus acceptasset, sed Innocentius III. respondit, ex eo solum, quòd populus timore sententiæ à diuinis per dies aliquot abstinuit, Episcopum possessionem juris parochialis assecutum non esse, quare cùm non probauerit, quòd vel eo tempore, vel prius quàm sententia illa lata est, possessionem habuerit, non posse ei restitutionem adiudicari.

SYMMARIVM.

1. Qui agit interdicto unde vi, aut interdicto retinendæ, debet possessionem probare, saltem præsumptiuè, & quidem interdicto retinendæ, antiquiorem.
2. Non sufficit ut de spolio agere volens siue interdicto de vi, siue interdicto retinendæ agat, probet titulum tantum, aut rei se dominum esse: quamuis in pari causa possessionis etiam bonum sit, titulum aut dominium probasse.
3. Latum à Prælato interdictum seruare ex metu, non est illius iurisdictioni se subijcere; neque Prælato tribuit possessionem iurisdictionis.

Nota I. Qui agit interdicto Unde vi, debet probare se possedisse, alioqui enim spoliari non potuisset, quia spoliatio supponit formam. c. 8. *Quod verò 32. q. 2.* Sufficit tamen si probet præsumptiuè, ostendendo se olim in possessione fuisse, tunc enim præsumitur eam continuasse, donec contrarium ostendatur, ut colligitur ex hoc cap. Et idem multo magis locum habet in possessorio retinendæ, videlicet si duo sibi possessionem vendicent, eius possessionem præferendam esse, quæ antiquior est. Vti docent DD. nominatim *Innoc. & Panorm. in c. Cùm ad sedem. n. 20. h. t.* Ratio est, quia alter, qui postea possessionem aggressus est, præsumitur clam & iniuste eam sibi usurpasse, nisi contrarium ostendatur, arg. c. *Licet. q. de Probat. & ex communi docet Mascardus. conclus. 1193.*

Nota II. Non sufficit si de spolio agere volens dicat & demonstret se Dominum rei esse, exinde enim non colligitur possessio,

z

cùm

cum fieri possit, ut qui jus in re habuerit, v. g. per confirmationem jus Prælatuæ, tamen nunquam possessionem eius nactus sit, consequenter spoliari non potuerit, ita sumitur ex hoc c. etsi enim Episcopus jure communi intentionem fundatam habeat super jurisdictione in omnes parochias diocesis. c. *Cum Venerabilis. 27. de religiof. Domibus*, tamen si agatur interdicto *unde vi*, idèbque fateatur, se jam non possidere, tum præsumptio non est pro ipso, quod ante possederit, sed probare id debet, quia est mutatio facti, quæ non præsumitur. Quin & interdicto retinendæ non sufficit titulum probare, sed necesse est, ut actor probet, se litis contestatæ tempore possedisse, hoc enim in casu præsumitur possessionem continuasse. Nihilominus si Dominus vel actor titulum, seu jus in re ostendere possit, valde ipsi proderit in hac actione, quandoquidem si par causa possessionis esse videatur, ad judicabitur ei, qui potiori jure seu titulo niti videtur, ut docent Doctores in c. *Licet. 9. De probationibus. Bart. l. Si duo. n. 4. ff. de acquir. possess.*

3 Nota III. Tametsi parochiani ob meritum seruent sententiam interdicti lati à Prælato, non propterea is acquirit possessionem jurisdictionis in parochiam. Sed quænam ratio assignari debet? varias dant DD, ut gl. hinc verbo *Timore. Panorm. n. 7.* Dux sunt probabiles. Prima, ut dicat satis non esse ad acquirendam possessionem jurisdictionis, quod populus ex præcepto aut sententia alicuius Prælati abstinere ab aliquo actu, v. g. auditione divinorum, cum possit id agere non animo se subiiciendi, sed ob aliam causam, v. g. ut deliberet quid agere debeat, & interim Domino cuius jurisdictionem agnoscit, significet. Altera, tametsi populus animo subiiciendi se, abstinuisset à Divinis, tamen abbas possessionem jurisdictionis non amisisset, si postquam rem intellexit, subditis obedientiam interdixisset, eosque puniisset, se cus autem, si acquiescisset ac passus fuisset, arg. l. *Licet. & l. ult. C. de acquir. possess.* aut si subditi eum spernerent; seu eius mandata reiicerent, volentes manere sub jurisdictione alterius, tum

abbas perderet possessionem. Videatur *Panorm. hic. n. 13. & 17.* Porro si quis v. g. castrum, cui jurisdictio annexa est, per alium possideat, isque inde pellatur, & ingrediens castrum subditos sibi obedientiam jurare faciat, tum Dominus abiens, seu is cuius nomine famulus possidebat, amittere censetur possessionem etiam jurisdictionis.

CAPITVLVM XVIII.

Sæpe.

PARAPHRASIS.

Ciuili jure statutum est. l. *Cum à te. 7. ff. de vi.* ut spoliatus contra spoliatorem tantum, aut mandantem, non contra alium possessorem, possessorem recuperandæ agere possit. Et ita sæpe contingit, ut commodo possessionis amisso, propter difficultatem probationum in petitorio obtinere nequeat. Quare ad rigorem hunc ciuiliis juris temperandum, statuit Innocentius III. in Concilio Generali, ut spoliato contra illum quoque, qui rem à spoliatore scienter receperit, per restitutionis beneficium succuratur, eo quod spoliatori succedat in vitium, siquidè inter hæc duo iniuste detinere, & inuadere re alienam parū inter est, quoad peccatum. Tractanda hinc est quæstio, si quis iniuste exciderit possessione rei suæ, eaq; ad alterius manus seu potestatem deuenierit, utrum contra illum tertium remediū possessorem competat, si enim non competat, tum agi debet iudicio petitorio, seu rei vindicatione, in qua actione probari debet dominium, cuius tamen probatio sæpe difficilis est.

SUMMARIUM.

1. Contra heredem & quemuis successorem vniuersalem competit spoliato interdictum possessorium, sicuti contra spoliantem.
2. Non competit tamen contra singularem successorem, spectato juris Ciuiliis rigore.
3. Ex jure tamen SS. Canonum remedium etiam possessorium spoliato conuenit, contra quemcunque, qui spoliū scienter accepit.

4. Qua